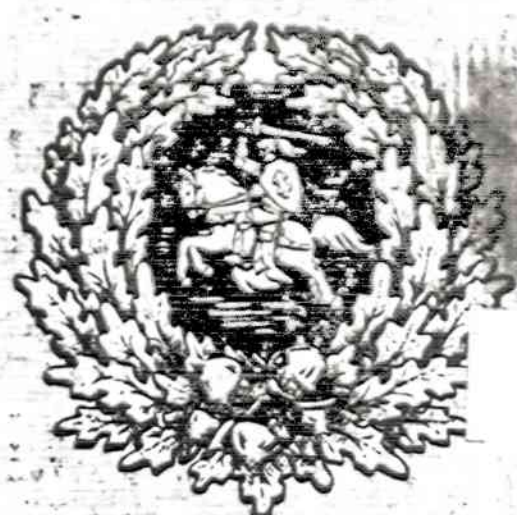




Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS



VOL. LXIX

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, August 19, 1982

Nr. 154

VARSUVOS CENTRE IŠKĖLĖ LENKU VĖLIAVA

DR. KAZIO BOBELIO KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ



Dr. Kazys Bobelis

"Pranešimas, Lietuvių Bendruomenė. Artį 200 lietuvių atsilankė pasiklausti dr. K. Bobelio Lietuvių klube birželio 24 d. Po pranešimo buvo keletas klausimų, į kuriuos svečias taikliai atsakė. Pasibaigus susirinkimui buvo bendra vakarienė, kur klubo vedėja Genutė Sarkauskienė visus pavaišino šaltais kepsniais. Laikė vakarienės buvo pagerbtas ir apdovanotas lietuviams daug nusipelnęs lenkų laikraščio redaktorius Jan Dumin-Karwicki, MBE, JP, ir jo draugas Jokubauskis, kuris kalbėjo lietuviškai ir siūnė žinias apie Lietuvą į lenkų žurnalą "Kultura" Paryžiuje.

"Penktadienį svečius aplankė "The Catholic Weekly". Korespondentas Gerry Smith. Lydimas pral. P. Butkauskas, dr. K. Bobelis, taipgi, aplankė Sydnejaus kardinolą Sir James Freeman.

"Penktadienį vakare, palydėtas Sydnejaus lietuvių, dr. K. Bobelis su žmona išskrido prie savo darbų į Ameriką.

"Laimingos kelionės ir Aukščiausiojo palaimos mūsų mielam ir brangiam svečiui."

Australijos didžiausias katalikų savaitraštis "The Catholic Weekly" liepos 11 d. pirmame puslapyje plačiai aprašė teikiamą korespondento Garry Smith pasikalbėjimą su dr. K. Bobeliu.

Ryšių su birželio trėminių minėjimais, "The Catholic Weekly" tilpo Australijos lietuvių bendruomenės atsisveikimas prašant paremti Sovietų persekiojimo aukas ir ypač kalinį Antaną Terlecką.

Be to, tame laikraštyje atspausdintas pranešimas, kad reikiami parašai "peticijai" Australijos Senatui, prašant Australijos vyriausybę padėti lietuviams atgauti katalikų bažnyčią Klaipėdoje.

(Elta)



KALENDORĖLIS

Rugpjūčio 19: Liudvikas, Švilas, Daugvilis, Vilija, Mielė, Gintilė.

Saulė teka 6:03, leidžiasi 7:45. Oras saulėtas, šiltas.

HONG KONGAS SUSIRUPINĖS ATEITIMI

HONG KONGAS, Britų kolonija. — 1997 metais britų susitarimas su Kinija pasibaigs. Iki susitarimo pabaigos dar yra 15 metų, bet Hong Kongo gyventojai jau šiandien yra susirūpinę savo likimu.

Visi žino, kad britai nustos savo teises tiksliai į naujai įgytas Hong Kongo teritorijas, bet ne į visą Hong Kongo uostą. Dabar didelė kiniečių dauguma gyvena ne sename uoste, bet naujai įgytose teritorijose, tai visi jau iš anksto yra susirūpinę.

Kinijos vyriausybė didelių pakaitų nenori daryti. Ji pritarė Hong Kongo administratoriui, kuris 1997 metais bus išrinktas. Visi žino, kad Hong Kongo ir naujų teritorijų kiniečiai išrinkti tokį administratorių, kurį Pekinas norės.

Kinijos vyriausybė iki to meto gali dar pakeisti savo nuomonę, bet šie administratoriaus rinkimai 1997 metais jau numušė visas vertybes Hong Kongo biržoje. Doleris tuojau nukrito. Jis pašoko iki \$357 už aukso unciją.

Pranešimai iš Nairobi sako, jog Seišelių saloje maistinėms kariai pagrobė nedidelę radijo stotį ir siūnė iš jos žinias. Stotis yra šalia karveivinių.

Kiti Seišelių kariuomenės daliniai yra priešingi maistinėms kariais. Vyriausybė, policija ir kariuomenės dauguma nepriitaria radijo stoties pagrobimui.

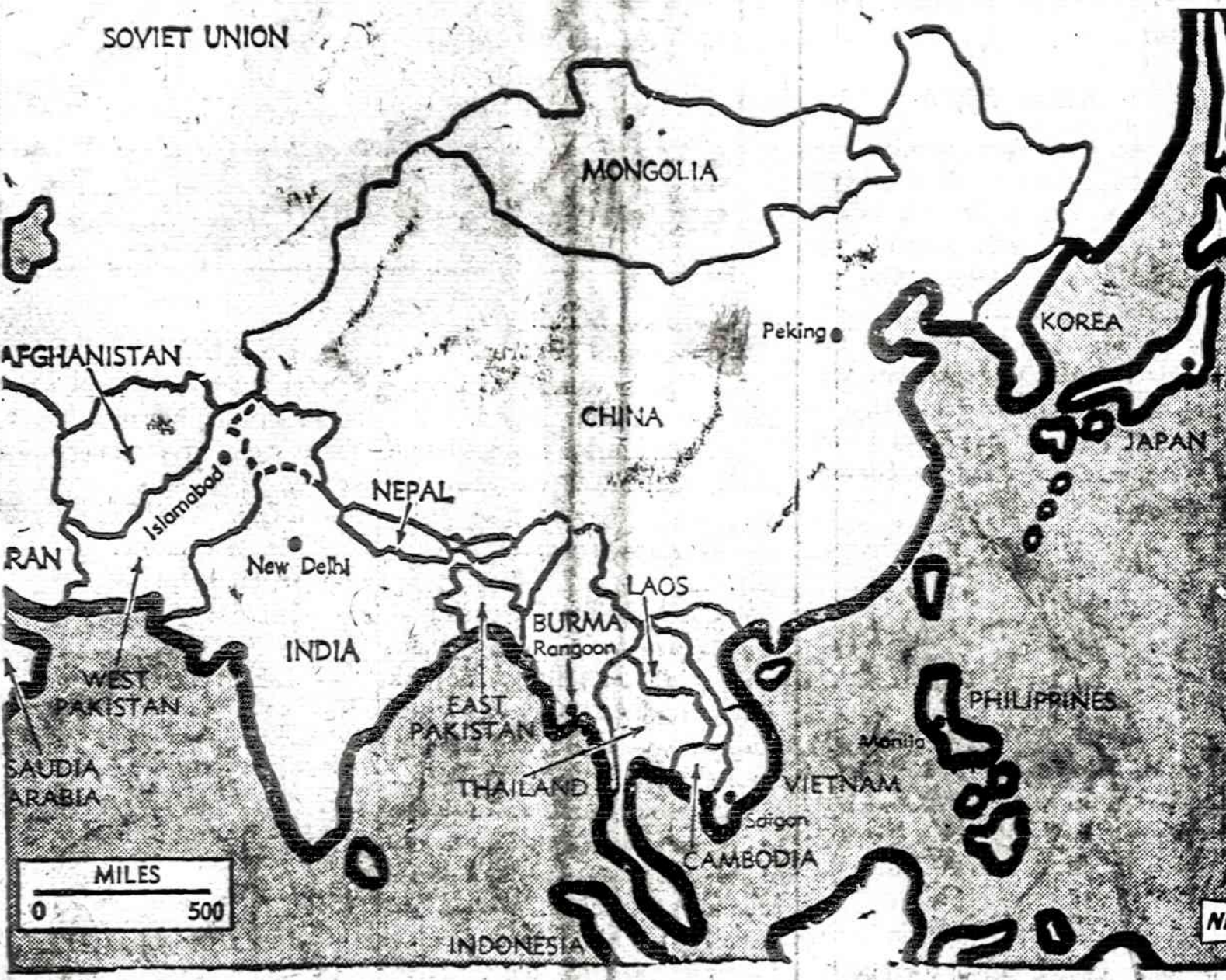
Hong Kongo gyventojai norėtų, kad britai ir kitos valstybės iš anksto pradėtų pasitarimus su Pekinu dabartinei sutarčiai pratęsti.

Ambasadorius P. Habibas baigia pasitarimus su palestiniečiais dėl išplaukimo iš Beiruto.

Hong Kongo biržos kritimas atsiliepė į visą Aziją. Jis palietė ir Pekiną.



Jordanijos karalius Huseinas sutiko įsileisti virš tūkstančio palestiniečių, bet dabar abejoja, ar nutarimas nesukels naujų rūpesčių.



Hong Kongas yra Saigono šiaurėje, prie Hainan salos, netoli Vietnamo šiaurės.

KABULE AFGANISTANO KOVOTOJAI PUOLĖ SOVIETŲ AMBASADĄ

NUŠOVĖ DU SOVIETŲ KARIUS, O KITUS DU PAĖMĖ NELAISVĖN

ISLAMABADAS, Pakistanas. — Antradienį iš Afganistano sostinės atvykusieji diplomatai tvirtina, kad praėjo trečiadienio naktį Afganistano kovotojai puolė Kabule esančią Sovietų ambasadą.

Afganistaniečiams kovotojams pavyko nušauti du Sovietų karinius, o kitus du nuginklavo ir išsivedė į nelaisvę. Sovietų kariuomenės vadai nelaisvėn paimtus afganistaniečius kovotojus dažniausiai sušaudo vietoje. Kartais paimtus nelaisvėn rusai tardo ir kankina. Afganistaniečiai paimtiems rusams priminė, kad rusai su afganistaniečiais belaisviais būtų atsargūs, nes ir jie gali pavartoti tas pačias priemones. Be nelaisvėn paimtų, buvo dar ambasadą saugojusieji kariai sužeisti.

SOCIALISTAI SUSITARĖ SU SPADOLINI

ROMA. — Italijos socialistų partijos pirmininkas Bettino Craxi antradienį pareiškė, kad socialistų partijos vadovybė susitarė su krikščionių demokratų partijos vadovybe dėl parlamentinio darbo programos.

Socialistai neįėjė į naują Spadolini kabinetą, bet pritarė jo vadovaujamai vyriausybei, kol ji laikysis aptartos abiejų partijų programos. Socialistai norėtų, kad Spadolini imtųsi žemės reformos Italijoje. Socialistai yra įsitikinę, kad Italijoje žemės reforma būtina reikalinga, bet krikščionys demokratai dar nesirūšta jos prarasti. Atrodo, kad italai ir šio klausimo sprendimą turi Sicilijos ir Neapolio žemės savininkai.

Jasir Arafatas plauks į Tunisiją.

KINIEČIAI STUDIJOJA NAUJĄ SUTARTĮ

PEKINAS. — Kinijos vyriausybė, pirmadienį gavusi iš Amerikos naują paruoštą susitarimą tarp Kinijos ir JAV vyriausybių Taivano reikalų, vis dar tebestudijuoja sutarties tekstą. Kinijos atstovai dalyvavo pasitarimuose ir sutiko su sutarties tekstu, bet dabar reikia smulkmeniškai išaiškinti, kad ir kiti vyriausybės nariai sutartį pilnai suprastų.

Paskutinis paragrafas įpareigoja abi valstybes siekti pasauptyti taiką. Abi valstybės palaikys tarpusavio santykius ir stengsis taikos priemonėmis išspręsti tarpvalstybiškus nesutarimus.

TAIVANO VYRIAUSYBĖ NEPATENKINTA SUTARTIMI

TAIPEI. — Taivano vyriausybė, gavusi naujo susitarimo tekstą iš prezidento Reagano, pareiškė savo nepasitenkinimą. Taivano vyriausybė nepatenkinta prezidento Reagano paruoštu paragrafu, skelbiančiu, kad laikui bėgant JAV vyriausybė sumažins ginklų pardavimą. Tas mažinimas eis lėtai, bet proporcingai.

Taivano vyriausybė nurodo, kad naujai pasirašytas susitarimas su Pekinu yra priešingas iki šio meto vykusiame JAV ir Taivano susitarimui. JAV pasižadėjo duoti pakankamai ginklų Taivano vyriausybei, kai bus

RUSAI NEPAJĖGS PAGAMINTI VAMZDŽIŲ

MASKVA, Rusija. — Vakarų kitiems komunistų partijos organams pastebėjo, kad Sovietų Sąjungos pramonė jokių būdu nepajėgs pagaminti vamzdžių, reikalingų naujai statomam dujotiekui iš Sibiro į Vakarų Europą.

Iki šio meto Sovietų valdžia nebuvo tikra, ar tuos vamzdžius reikės gaminti, ar juos bus galima įsigyti užsienyje. Dabar, kai šis klausimas jau aiškėsnis ir reikia užsakymą konkretizuoti, tai atsiliepė visa eilė istaigų. Pirmiausia pasisakė Naftos ir dujų vamzdžių gamybos ministerija. Šiai ministerijai reikėtų visu 100% padidinti gamybą, gal dar net iki 150%, kad galėtų pagaminti tokį didelį plieno vamzdžių kiekį. Bet tai dar ne viskas, nes taip pat reikia pagaminti ir kameras dujoms sutelkti, o vėliau ir visus įrengimus dujoms išstumti. Ministerija pažymi, kad dabartinėmis sąlygomis rusai nepajėgs pagaminti reikalingo vamzdžių kiekio dujoms tiekti.

Kiniečiai norėjo, kad amerikiečiai, prieš parduodami ginklus Taivanui, pasitarų su Pekinu, bet prezidentas Reaganas atsisakė.

Prez. Reaganas nepatenkintas, kad Taivano vyriausybės atstovai kritikavo naujai pasirašytą susitarimą dėl Taivano.

prapažinta dabartinė Kinijos vyriausybė ir bus atšaukti oficialūs pripažinimai Taivanui. Taivano vyriausybė tvirtina, kad didžiausioji Amerikos klaida yra prielaida, kad dabartinė Kinijos vyriausybė vartos taikos priemones konfliktams spręsti. Tokio dalyko nėra. Pekino vyriausybė jokių taikos priemonių nepripažino ir nepripažįsta.

LENKAI PRAŠĖ LAISVĖS, NEPRIKLAUSOMYBĖS IR TAIKOS

SOLIDARUMAS VEIKĖ, VEIKIA IR VEIKS VISOJE LENKŲ TAUTOJE

VARŠUVA, Lenkija. — Antradienį Varšuvos centre, pačioje didžiausioje Pergalės aikštėje, tūkstančiai lenkų iškėlė 20 pėdų ilgio lenkų vėliavą ir raudoną vėliavą, padėjo gėlių kryžių, suklaupė ir meldėsi. Pradžioje jie kreipėsi į Aukščiausiąjį, o vėliau organizuotai vienu balsu reikalavo laisvės, nepriklausomybės ir taikos.

Pirmadienio naktį Varšuvos policija, naudodama ugniagesių vandens švirkštus, ne tik sušlapino visus toje pačioje aikštėje susirinkusius lenkus, bet galiną vandens srovę juos stūmė iš aikštės. Pradžioje susirinkusieji spyrėsi, priešinosi, bet vėliau pradėjo trauktis. Vyrai gynė moteris ir senius, kad jie nenukentėtų nuo smarkių vandens srovių.

Lenkų vyriausybė manė, kad šaltas vanduo apgrims miesto gyventojus ir daugiau tokių demonstracijų neruos. Bet policija ir lenkų vyriausybė apsiriko. Antradienį į aikštę susirinko dar didesnis skaičius vyrų, moterų, jaunimo ir pasirušė priešintis vandens švirkštumui. Bet šį kartą valdžia nesiėmė jokių priemonių prieš demonstrantus.

Policija apie aikštę ir gretimose gatvėse vaikščiojo didelių grupėmis, bet besimeldžiančių nelietė ir vandens purškė į aikštę nesirėngę. Policininkai vaikščiojo 6 žmonių grupėmis, bet prie iškeltos lenkų vėliavos ir ant žemės sudarytų gėlių kryžių neartėjo.

Tuo tarpu, kol susirinkusieji gausiai meldėsi, aikštėje pasipylė nedideli spausdinti lapeliai, patariantieji lenkams pasiruoti rugpjūčio 31 dienos demonstracijai. Rugpjūčio 31 dieną sušlygiu du metai, kai Lenkijos vyriausybė leido Solidarumo unijai veikti visame krašte. Iki to meto lenkų darbininkų unijas tvarkė Lenkijos komunistų partija. Komunistai pasakydavo, ką unijos turi daryti, o vėliau žūrėjo, kad jų paskirti pareigūnai rinktų iš darbininkų unijų mokesčius. Lenkijoje trūko maisto, ypač mėsos. Unijų vadai turėjo gerą atlyginimą, gaudavo maisto privilegijas ir visą eilę kitų

lengvatų. Rugpjūčio 28 d. Lešek Valensa padiktavo vicepremerui darbininkų unijų sąlygas. Vieną iš jo buvo panaikinti krašte visas privilegijas komunistams ir neleisti jiems užimti bet kokias pareigas darbininkų unijose. Vėliau darbininkus komunistus priėmė į Solidarumo unijas, tapti nariais, bet jiems buvo uždrausta užimti vietos unijos vadovybėje.

Praeitų metų gruodžio 13 d. kariai paskelbė karo stovį ir suvaržė Solidarumo unijos veikimą. Jaruzelskis suėmė virš 2,400 unijos veikėjų, bet didelę daugumą jau paleido iš kalėjimų. Varšuvos demonstracija už valandos išsiskirstė ir nusinėjo savo vėliavą. Tuo tarpu gen. Jaruzelskis Kryme vis dar tariasi su Leonidu Brežnevui.

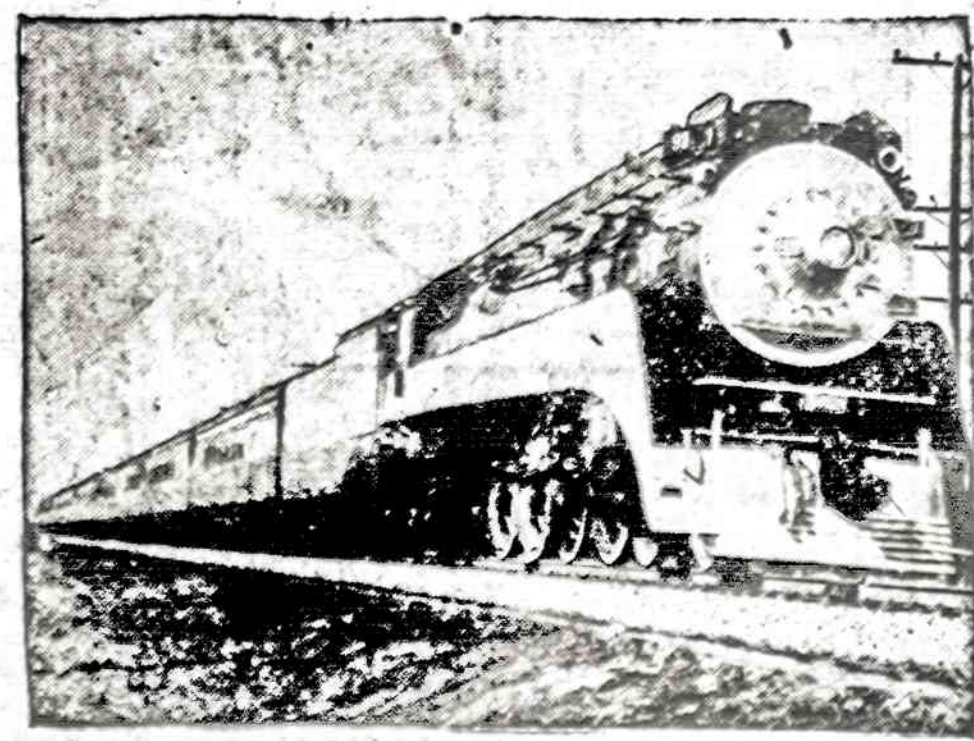
NAUJAS MAISTAS SEIŠELĖS SALOSE

VIKTORIJA. — Seišelių salų kariuomenės vadovybė užėmė radijo stotį ir reikalavo, kad būtų paleisti visi kariai, laikomi Seišelių kalėjimuose. Sukilusieji kariai reikalavo, kad iš kariuomenės būtų pašalinti keli aukštesni karininkai. Be to, maistinėms kariai tvirtino, kad jie turi savo žinioje 239 įkaitus. Jeigu prezidentas F. A. Rene nesutiktų tartis su kariais, užėmusiais radijo stotį, tai jie pradėtų žudyti įkaitus. Iš viso Seišelių salose yra 66 tūkst. gyventojų.

1977 metais buvo suruoštas perversmas, bet samokslininkai pralaimėjo, vyriausybės nepaėmė. Jiems pavyko pabėgti, bet jie buvo suimti, grąžinti ir teisiami. Dabar jie per radiją pasiskundė, kad kalėjime buvo labai žiauriai laikomi, su jais elgėsi aršiau negu su kiaučėmis. Prezidentas neskuba tartis su maistinėmis.

Izraelio kariai sutiko leisti Amerikos, prancūzų ir italų marinams išslydėti palestiniečius.

Trečiadienį apskaičiuota, kad iš Beiruto išvažiavo 9,000 palestiniečių.



Statomi greitieji traukiniai keleiviams ir prekėms skubiau pervežti.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai



KUR PASUKSIM

Prisiminimui senesnių laikų, čia patieksime sekančią dainą:

Prunkščia sartis, vėją lenkia,
Duzga laukus avių —
Linksmia lėkti lygų kelią
Tarp baltuojančių beržų!

Skrieja sodžiai, girios, pievos
Mirga kilimu žašk —
Rūtų dvelkiantys darželiai
Prižarstyti spindulių!

Pilkos lūšnos, kvapūs dūmai:
Pasigėrei — apšvaigai —
Linkčioja ristsais žirgeliais
Samanotieji stogai.

O po tuo stogu samanotu,
Po artojo rudine —
Vargo grūdintos krūtines
Liejas meilė ir daina.

— Prašom, prašom! Bukit svečias —
Kviečia vartai atkelti.
— Ar į kiemą suksim, sarti,
Ar šuoliuosime tolyn?

Staklės, drobės, Laukia sesė.
Raušta skruostai — obuoliai.
— Man, žirgeli, gelsvos kasos,
Tau — baltieji dobilai.

ĮRODYMAS ŽMONAI

Kino teatrą uždaran, prie kasos prieina vyriškis ir prašo bilieto. Kasininkė jam paaiškina, kad jau vėlu.

— Aš žinau, — sako jis, — Man bilietas reikalingas tik kaip įrodymas. Jei žmona paklaus: "Kur buvai?", aš jai ir parodysiu bilietą.

SURADO PROGA

Prie futbolo rungtynių mažas Jonukas sėdi vienoje iš geriausių vietų, kaip žiūrovas ir seka smalsiai žaidimą.

Vienas žiūrovas prie jo sėdintis, nepasitikėdamas, jo paklausia:

— Ar tu jau galėjai pirkti to-

kią brangią vietą?

— Ne, aš turiu mano tėvelio kortelę?

— Aha! Ir kur yra tavo tėvelis?

— Namie, jis dabar ieško kortelės.

BERNIUKO PRAŠYMAS

— Dėde, pavėžinkite mane savo mašina ligi mokyklos!

— Aš važiuoju į priešingą pu-

slę.

— Tuo geriau!

NETUREJO PROGOS

Adomas buvo vienintelis žmogus, kuris negalėjo pasakyti:

— Atsiprašau ponute, ar aš kur nors anksčiau nebuvau jūsų matęs?

KAS JI ATVEDE Į KALĖJIMĄ

— Kas tave atvedė į kalėjimą, vargše žmogeli? — klausia ponis.

— Konkurencija, gerbiamoji ponute.

— Ach, aš maniau, jog tai biznis, ar monopolis?

Kalnys: — Taip! Ir dar koks monopolis! Valdžia gamina tokius pat pinigų, kaip ir aš, kad padirbintų, ir to visko auka tapau aš.

IR TEN IR TEN

— Įstaiga ateina pavėlavęs tarnautojas... Viršininkas jam sako:

— Bet šiandien jūs labai pavėlavote.

— Labai atsiprašau, pramigau, — atsiprašo tarnautojas.

— Tai tamsta ir namie miegate?

RADO VIETA

Stoka vietų, kur pastatyti automobilį pasidarė tikra bėda. Anadien žiūriu, žmogus latakė begulys. "Kasyra, sergi?" paklausiau pasigailėjęs. "Gal galėčiau kuo pagelbėti?"

"O, no", linksmiai atsakė gulintis latakė. Mat, atradau vietą automobiliui pastatyti, tai žmona nubėgo atvažiuoti į šią vietą, o aš šią vietą gulėdamas saugau!"



POKALBIS PRIE LIGONIO

— Jonuk, matai, kad tavo senelis labai serga. Kad jis negirdėtų, aš tave tyliai prašau, jog tu pasakytum jam ką nors linksmo.

— Seneli, ar tu norėtum, kad per tavo laidotuves grotų karinis orkestras?

GERAS VAISTAS

Vieną kartą nuvažiuavau pas daktarą ir pasisakiau, kad skauda koją.

"Nesirūpink", nuramino daktaras. "Padarysiu, kad netrukus vaikščiosi!"

Kaip sakė, taip padarė. Daktarui honorarą apmokėti turėjau parduoti automobilį.

ABU LABU TOKIU

Pamatęs savo pacientą, daktaras pradeda bartis:

— Tamsta, tasai čekis, kurį man davai, buvo nepadengtas ir grįžo!

— Gali būti. Bet mano liga taip pat grįžo.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu



— Pagarba, Maik! — Už ką man pagarba? — Tu geras vaikas, tai ir gerbiu. Tu nerūkai, negerai. — Reikia dirbti tautos labui. Matai, kaip mūsų vienybė nyksta.

— O kaip praleidai savaitgalį? — Labai puikiai. Su ekskursija autobusu nuvažiuavau į šv. Jono sodą, toli toli Indianoj. Tik man pasitaikė sėdėti virš autobuso rato, tai kratė, kad net mano kardas mokytų braskėjo...

— Iš Cicerio atvyko kitas autobusas piknikautojų, tai susitiko su Marquette Parko atvykusiais visuomenės veikėjais. Pietūs jau buvo išvirti, bariukas ten pat.

— O ką tu, Tėve, ten veikai? — Žinai, šeimininkų sodas, pievelė tarp eglų, visur prikritę obuolių ant žemės, net akys mirga. Ant stulų, saulės atodkai toje, buteliai stipriosios įkaltę galėjo sprogti. Po obelimis piknikautojai slėpėsi nuo karštos saulės, gerė gaivinantį balzamą, linksminosi ir šnekėjo, kiti net dainuotų pradedę. Salėje šoko kas norėjo, armoniką pritariant, kažkokia mašina blivė ne savo gerkle. Man atsitiko nelaimė, Maik.

— Gal pinigų pametė? — Ne pinigų, pirštą sulaužė...

— Tai kur pakai, kad sulaužė?

— Nagi eju pro šokančiuosius, kai viena stora ponė trenkė savo užpakaliu į šoną, tai grūdumas į sieną, atsitrenkiau, tai mano pirštas net sutino...

— Gerai, kad pirštas, bet ne galva. Minioje reikia saugotis, Tėve.

— O tu manai, kad piršto neškauda? — Ar buvo kokia programėlė?

— Buvo, kaip nebus. Buvo vienas populiarius precedentas prie ciceriečių stalo, kurio viena stalė koją buvo įkišusi į minkštą žemę. Viena moterėlė pasakojo, kad pusės galiono džindžerėlių buteliis nuo pasvirusio stalo nuriudėjęs, pokšteijo vienam žmogui su kinetiškais ūsais per galvą, tas ir nuvyrė po obelimi...

— Visi šoko gelbėti, pašaukė daktarą, bet daktaras ne ką galėjo padėti tokioje spūstyje. Bėsisiverž antieji — pagalba net kur šis davė vieni kitiems pauslyti...

— Pagaliau viena grakšti ponė palindo po obelies šakomis, pasodino žmogelį, davė po šaukštelį kažkokio balzamo ir cicerietis atmerkė vieną akį, ir kitą, pradėjo šypotis, net jo ilgūsai pakilo aukščiau. Gal ir le dai už marškinių truputį padėjo.

Kai mūsų grupės vadas, didelis, kaip gen. Nagevicius įsimaišė, tai konfrontacija pasibaigė.

— Matai, Tėve, moteris geriau moka vyrą prikelti iš "numiru-

sių". — Namu grįždam, jau nakties metu dainavom net ausys plyšo. Vien graži poa, kai užtraukė operos ariją, net ant širdies geriau pasidarė.

— Gerai, Tėve, kad dalyvaui kultūrinėje veikloje. — Ir dar kaip! — Tai iki pasimatymo kita karta.

— Lik sveikas, Maik.



• Sun Myung Moon (šviečiantis saulė ir mėnulis), korėjietis, tikybų vienytojas, savo pamokslais teigė, kad reikia visas tiklybas suvienyti Dievo Karalystėje. Savo knygoje jis sako: — Aš asmeniškai susitikau su Jėzumi. Krikščionybė krizėje ir aš atsiverčiau, supratęs Dievo galybę. — Kaip tik man prisimine ekonominės krizės metais kitas panašus epizodas Madison gatvėje vienas pamokslininkas sūklėjo: Aš neturėjau darbo ir iekur jo negavau, taip, kaip ir jūs mano draugai. Vieną dieną atėjo Jėzus, davė man kvoterį (25 c.) ir pasakė: Eik ten, rasi darbo.

• Vienas ambasadorius Jungtinėse Tautos pasakė, kad po II pas. karo ligi šiol. pasaulyje buvo 130 lokaliųjų karų. Dabar vyksta trys dideli karai: Izraelio su palestiniečiais, Irano su Irakais. Be to, slautėja didelės teroristų gaujos visame pasaulyje.

• K'niečiai tiki, kad česnakas apsaugo nuo vidurių vėžio, tuos, kurie jį valgo. Tyrimai parodė gerus rezultatus tarp tų kurie valgė česnaką, — neturėjo vėžio.

• Kai kuriose Kanados katalikų bažnyčiose prie altoriaus patarnauja mergaitės. JAV kai kuriose bažnyčiose vienuolės dalija komunią. Anksčiau to nebūvo. Ateityje moterys gal ir mias atnašaus, išpažinties klausys... Moterys turi lygias teises su vyrais.

• Amerikoje kasdien susiželdžia 199,000 žmonių įvairiose neaimėse, ypač darbe, kelionėje, namuose. 1982 m. padaugėjo susiželdimų nuo laiptų nukriti-

VIENUOLIS IR ASILAS

Kartą vasaros dieną vienuolis vedė keliu sunkiai savo gėrybių našta apkrautą asilėlį. Pavargęs asilėlis sustojo ir, nepaisydamas maldavimų ir prievartos raginimų — nei iš vietos. Vienuolio laimei užvažioavo vėterinoris kuris vienuolio su laikytas ir paprašytas patarimo, išsiėmė iš savo kėlionės krepšio kokį tai popierėlį ir jo turinį (miltelius) sugirdė asilėliui. Asilėlis šokė pašoko iš vietos ir pasileido taip greitai bėgti, kad "tėvelis" tai matydamas, net savo akim netikėjo. Pagaliau tarė:

— Kiek tie jūsų prakeikti milteliai kainuoja, daktare?

— Dvidešimt centų.

— Prašau duoti man jų už 50 centų.

— Ką tamsta su jais darysi? — nustebęs klausia daktaras.

— Išgersiu juos, su vandeniu. Dabar juk turėsiu pasivyti tą nelemtajį asilą...

LENKIŠKI PRAJOVAI

Partijos delegatas kaimo gyventojų susirinkime.

— Ateis diena, kada kiekvienas galės nusipirkti nuosavą helikopterį!

Balsas iš salės: — O kuriems galams tas helikopteris!

Delegatas: — Koks kvailas klausimas! O, pavyzdžiui, sužinote, kad miestelyje parduodami degutukai. Reikia skubėti nes degutukų ne visuomet gali būti. Taigi! Sėdite į helikopterį ir esate miestelyje pirmas stoti eilėn degutukams gauti. Aišku?

— Tai iki pasimatymo kita karta.

— Lik sveikas, Maik.

SUNKIAIS LAIKAIS

— Neturi supratimo, pone Margi, kiek man kainuoja karštas tarvyba!

— Kokiū būdu tas galėjo atsitikti, kada savanoriams mokama didelė alga?

— Mano sūnų Baltrų paėmė į kariuomenę. Pradžioje buvo pėstininkuose ir parašė laiška, kad prisijusčiau jam pinigų nusipirkti batus, paskiau rašė, kad perkeltas į raitelius ir jam reikalingas arklys. Prieš keletą dienų gavau žinią, jog jis pereis į laivyną ir turės pirkti laivą...

mas, sporto žaidynėse, ypač futbolo grumtynėse.

• Nedavalgymas, numarinas daug vaikų (kasmet 75,000 Afrikos Nigerijoje, Pietų Azijoje ir Indijoje. Dėl pusbadžio gyvenimo žmonės miršta nesulaukę 60 metų amžiaus.

• Kalifornija garsi ne vien aktorais, bet ir "dangaus pasiuntiniais". Dangaus unija garantuoja žinią iš dangaus iki 50 žodžių draugams ir giminėms, tik reikia už tai sumokėti...

Don Pilotas

BENDRAS RECEPTAS

— Sergantis senioras kartu su bičiuliu nuėjo pas gydytoją. Kai įjėdų išėjo, bičiulis nekantriai paklausė:

— Kodėl tu skundeisi širdimi ir pilvo skausmais? Juk tau skauda galvą?

— Kvailys Pilvą skauda mano dukrai, o širdį — žmonai.

— Na ir kas?

— Aš ne toks paikas, kad moturinė (miltelius) sugirdė asilėliui. Asilėlis šokė pašoko iš vietos ir pasileido taip greitai bėgti, kad "tėvelis" tai matydamas, net savo akim netikėjo.

— Aš visada svajoju pabuvoti tolimose šalyse. Idomu, kiek kainuotų kelionė po Europą?

— Nė cento.

— Kaip, nė cento?

— Svajoti galima — nemokamai.



NEPASITIKĖJIMAS

— Taip, gydytojas man patarė išvykti į šiltesnį ir sausesnį klimatą, pvz., Arizoną.

— Ar važiuosite, ponute?

— Vargiai. Aš nepasitikiu tuo gydytoju.

— O kodėl?

— Jis yra mano žentas.

MEILĖS PRISIPAZINIMAS

— Brangioji, man taip sunku rasti reikiamų žodžių...

— Nieko, brangusis. Svarbiausia rasti reikiamą sumą!

SENIAU IR DABAR

— Koks skritumas tarp senosios ir jaunosios kartos? — Jonas klausia Anuprą.

— Toks, bičiuli. Kai mes buvome jauni, tai savo mylimai mergaitei gėlių puokšlę nunešdavome. Dabar su gėlėmis merginai neįteiks. Reikia stipresnių kvėpalių... Supranti? — atsako Anupras.

— Mūsų inžinierius greitai premiją gaus.

— O iš kur tu žinai?

— Jo ceche vienas darbininkas išradimą padarė.

• Kaip stovi, taip brangus.

IT'S AMAZING!



Carnegie nustatytos taisyklės rodo, kad svietimo gaudytojas negali pajudėti iš nustatytos vietos

ISPŪDŽIAI IS OKUOTOS LIETUVOS

(Tęsinys).

Labai didelė materialinė ir moralinė parama, tai gavinimas suinteresuotųjų. Ne veltui Lietuvą vadina mažąja Amerika, nes atvažiavę į šią kitą respubliką reikalingų daiktų, žinoma, juodojo rinko, kuri net turguje randa vietos ir milicija tokių prekiautojų "nemato", nes visi daugiau ar mažiau iš to turi apčiuopiamos naudos. Tai išdava skurdaus gyvenimo.

Kainos brangios: džinsai 200 rublių, kava 10 oz. 30 rub. steroplokštelė 100 — 150 rub. ir visi niekniekiai brangūs. Kas gali pirkti, kai kolchozininkas, darbininkas ir net gydytojas, gaudami kapeikas.

Perka šių dienų patricijai — komunistai, kurie tuji pinigų daugiau nei reikia.

Daug kas mano, kad tik viena išeitis yra ūkiniam gerbūviui pakelti, tai kolchozininkams duoti nuosavybės nemaziau 10 ha žemės, kaip Lenkijoje ir kitur. Žinoma, taip padarius būtų pridedama prie komunizmo panaikinimo, todėl ir laikosi visomis priemonėmis, kad nenukrypti į šalį nuo pražūtingos utopinės klaidos, kuri tik jiems vieniems naudinga. Gi tam išlaikyti vien Vilniuje kas ketvirtas žmogus yra saugumietis, neskaitant draugovinių ir kitokių pagelbininkų. Turint tiek trauką, mažai telieka medaus. Tas dalinai ir prisideda prie visų sunkumų ir negalavimų.

VILNIAUS GYVENIMO RAIDA

Nedaug rasime tokių miestų, kaip Lietuvos sostinė Vilnius, kuris daug yra nukentėjęs, bet dar ir šandien yra pakankamai gyvastingas. O kas jo nesivieni — lenkai, gudai ir net rusai nesivaržo su savo intrigomis, norėdami kiekiausiai uždėti savo meškos leteną surusiniui.

Šandien tautybių tarpe lietuvių yra dauguma, net 50%, tai džiuginantis reiškinys. Tenka džiaugtis, kad, ilgai tūnojusi letarginiu miegu, Gedimino dvastatubio ir stebėtinu veržlumu žengia pirmyn. Čia tiktu persifrazuoti žemaičių pasakymą — kas bus, kas nebus, bet lietuvis neprazus. Taip, jis neprazus, tik dėl to, kad kokios gal vosenos bei įsitikinimų lietuvis bebūtų, jam Vilnius yra viskas — alfa ir omega.

Matomai, prabocų dvasia lietuvių sunkiose dienose stiprina, globoja ir suteikia jėgų kovoje už krašto gerovę ir laisvę.

Vilnius kalbos atžvilgiu dabartiniu metu yra tikras konglomeratas — lietuvių, lenkų, rusų, gudų ir kitokių gali išgirsti. Reikia manyti, kad toks kalbos mišinys girdimas, neskaitant vietinių gyventojų, papildant iš kitų respublikų atvažiavusių demonstryvių savos kalbos var tojimu, pasinaudojant esama lygybe ir teise.

Jie atvažiuoja ką nors geresnio nusipirkti, nes jų teigimu, Lietuva esanti antroji Amerika. Kiek tokie antplūdžiai naudingi — sunku pasakyti, bet šandien yra tokia tikrovė.

Bažnyčiose, kiek dar liko nesunaikinta, atrodo, dominuoja lenkai. Jie yra visais atžvilgiais, žinoma, tam tikrais sumetimais, proteguojami okupanto. To pasekoje turi didelę kultūrinę autonomiją, kai lietuviai Lenkijoje toli gražu to neturi. Lietuvių yra mėgiama Aušros Vartų koplyčia, kurioje labai gražiai atliekamos pamaldos, į jas įjungiant ir tautinį pradą. Čia ir elgetų, prašančių išmaldų, yra daugiau nei kitur prie bažnyčių. Matomai lietuviai sekdami tėvų ir portėvių gerus darbus, yra daug dosnesni.

Žiūrint iš šalies, susidaro pasigailėjimo vertas vaizdas ir sunkiai suprantama, kad taip vadinama, darbininkų — proletarių valdžia, visai nesirūpina vargšais, kai kapitalistinė krašte, Amerikoje, neteko tokių vaizdų matyti.

Maisto, aludžių, restoranų ir kitų mažesnių reikmenų krautuvių, kaip ir nėra. Tas viskas yra vadinamosieji didmenų parduotuvės, kurios išdėstytos paskirtose rajonų vietose. Vietiniai jas žino gerai, bet atvykusiems sunku surasti, ypač patalynės pirkimui.

Ekskursantams buvo paskirtas ne taip seniai statytas Erfurto restoranas, kuris palyginant su kitais, gerai maitina, tai skirtas užsieniečiams ir turintiems privilegijas asmenims. Atveža pietums ir vaikus pionierius, kurie specialiai ko nors mokiami. Sako, kad irgi rinkinių žmonių vaikai. Tik tiek smagu, kad visi kalba lietuviškai. Kas žino, gal ir bus viena kita naudinga lietuviška atžala.

Dolerinė krautuvė, tai rafinuota žmonių viešo apipilimo vieta, parduodanti prekes tik už svetimą valiutą. Vargu ar tokia finansinė transakcija leidžiama tarptautinėje plotmėje, tai yra savame krašte vartoti svetimą valiutą piktnaudojimo tikslais.



M. SILEIKIS

SIUVEJAS

V. PŪTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

(Tęsinys)

Rapolo Skipičio misiją ir jos rezultatus — "Laikinojo Partizanų štabo" šiauliuose įsteigimą ir to štabo atliktą didelį darbą aprašė J. Matusas, išsiai atspausdino laikinojo partizanų štabo veną žvalgybinį pranešimą (darytą 1919 m. gruodžio mėn. 9 d.) ir suminėjo šaulių partizanų svarbesnius karinius veiksmus. Bet J. Matusas, rašant *Saulių Sąjungos istoriją*, Rapolas Skipičis dar nebuvo paskelbęs

kai savoji valiuta iš užsienio draudžiama įvežti.

(Bus daugiau)

savo prisiminimų. Todėl Matuso aprašyme įsibrovė įvairių netikslumų. Čia pažymėtinas sekantis jo tvirtinimas: "Bet didžiausias R. Skipičio ir Vlado Poželos nuopelnas yra įsteigimas šiauliuose "Laikinojo Partizanų štabo". Kad jų dviejų sumanymu tai padaryta, negali būti dviejų nuomonių. Mat, juodu buvo siunčiami Sąjungos centro ir vežėsi net kas... "Laikinojo Partizanų štabą" sudarė: V. Požela, K. Bielinis ir R. Skipičis. Pirmininku galėjo būti Požela, kadangi parašų eilėje visomet jis yra pirmas. Veliau, vietoje Skipičio, įėjo Julė Lukauskaitė — Jesaitinė. Štabo

bendradarbiais buvo: Augustas K. Avizonis, Mėtinys B. Bielinis, Dundulis ir Janušaitis. Pagal centro valdybos nuodumą, rašius su štabu turėjo palaikyti kur. Skleris." (J. Matusas, *Saulių Sąjungos istorija*, p. p. 26 — 27).

Vladas Požela tikrai turėjo Saulių Sąjungos įgaliojimus ir labai daug nusipelnė šaulių-partizanų organizavime prieš bermontininkus bei Laikinojo Partizanų štabo sudarymą. Labai gražiai talkininkavo štabui ir Julė Lukauskaitė. Bet viso šio darbo pagrindinis leidmuo ir vyriausia atsakomybė buvo Rapolo Skipičio, ir jo štabo niekas nepakeitė.

Rapolas Skipičis iš Kauno į bermontininkų frontą išvyko 1919 m. lapkričio mėn. 2 dieną, taigi, dar prieš kar. Vasiliausko paskyrimą vyriausioju šaulių vadu bei centrinio šaulių štabo sudarymą. Jis važiuojo prieš tai pasitaręs su Vlado Pūtvio, gavęs Pūtvio karštą pritarimą ir įgaliojimus. Teisingumo ministro L. Noreikos leidimą (bei trumpas atostogas) ir paties Lietuvos respublikos prezidento Antano Smetonos pritarimą. Rapolas Skipičis su dviem vežėsi šaulių Sąjungos centro įgaliojimus organizuoti šaulius partizaninei kovai su bermontininkais. Vlado Pūtvio instrukcijas ir specialų Pūtvio, kaip LSS pirmininko pasirašytą raštą, sakantį, jog vyksta talkininkauti mūsų kariuomenei. R. Skipičis taip pat vežėsi šaulių Sąjungos blankus — pažymėjimus, hektografinių būdų pagamintus šaulių S-gos centro reikalų vedėjo Balio Kemešio, kuriuos davė ko votojams, įstojusiems į šaulių partizanų eiles. Po mūsų ties Radviliškiu, R. Skipičis, su Lietuvos karininkų pritarimu, lankešis pas generolo Niesselio vadovaujamos Santarvininkų Komisijos atstovą, vieną prancūzų karininką Sādunų dvarė, ir partizanų vardu griežtai pareikalavo

vo tuojuo nuginkluoti visus bermontininkus ir visus ginklus atiduoti Lietuvos kariuomenei. Šiuos ir įvairius kitus savo, Vlado Pūtvio ir šaulių S-gos pavestą misiją prieš bermontininkus liečiančius dalykus R. Skipičis vaizdžiai aprašė jau tremtyje 1961 metais metais. (Zr. Rapolas Skipičis, *Nepriklausoma Lietuva statant*, p. p. 120 — 149).

Siūredamas į šaulių Sąjungos įnašą bermontininkų fronte, Rapolas Skipičis priešo išvadose: "Bermontininkai buvo gana stipri, gerai ginkluota karinė jėga ir tik karinės jėgos, o ne civilinių gyventojų įveikiama. Tačiau civiliniai gyventojai galėjo savo kariuomenei padėti, veikdami užnugaryje. Gal nei viename Lietuvos laisvinimo kare civiliniai gyventojai pavieniui ar organizuoti kaip šaulių-partizanai nėra tiek plačiai ir aktyviai pasireikšę, kaip karė prieš bermontininkus... Būdamas bermontininkų fronte turėjau progos savo akimis iš arti pamatyti du dalykus: 1) kad ir civiliai gyventojai gali būti reikšmingi talkininkai savo kariuomenei ir pavojingi priešams, ypač jei tie civiliai gerai organizuoti ir 2) kad mūsų žmonių solidarumas kovoj prieš bermontininkus buvo pasigėrėtinas". (*Nepr. Lietuva statant*, p. p. 143—144 ir p. 149).

(Bus daugiau)

KLAUDŲ ATITAIŠYMAS

1982. VII. 22 d. straipsny "Talkininkavimas Lietuvos priešams".

1) straipsnio 8-toje eilutėje išspausdinta autorius K. Slašans, o turi būti K. Stalsans, 2) III-čias Lietuvos Statutus veikė ligi 1940 metų, o turi būti veikė Lietuvoje ligi 1840 metų, kada buvo įvesta Rusijos įstatymai Lietuvoje.

3) straipsnyje išspausdinta: "Is kitas rusų istorikas prof. S. Solovjov" "Istorija Rusii" (1982 m., I t., 69 p.), o turi būti: "Is kitas rusų istorikas prof. S. Solovjev "Istorija Rossii" (1962 m., I t., 69 p.).

Antanas Marmas

PATIKSLINIMAS

Rugpjūčio 12 d. "Naujienose" Meno žinių skyriuje str. Meno vertybių samprata, 7-je skiltyje nuo viršaus išspausdinta: Po 1932 metų gimė prancūzų im-

NEVARTOS JEGOS TAIVANUI PAVERTGTI

WASHINGTON, D.C. — Valstybės departamentas susitarė su Kinija dėl Taivano ginklų ir ateities.

Pasitarimai tarp Valstybės departamento ir Pekino vyriausybės tęsiasi kečias savaites, kol išaiškintos abiejų valstybių pozicijos ir priglita bendro susitarimo. JAV pasiuntė susitarimo tekstą į Pekiną ir paskelbė, kad prezidentas, apribos pardavimą Taivanui karo medžiagos ir numatoma, kad ateityje tas pardavimas bus visai sulauktytas. Kinija savo ruožtu pasižadą Taivano nepulti, pripažinti jo suvereniteto teises. JAV-ės pasilieka atsakomybę už Taivano ateitį. Kinija patenkinta susitarimu, nes dabar galės pagerinti blogėjančius santykius su JAV.

Pagal Rytų-Vakarų slapta susitarimą pasikeisti kačniais, paskutinis pasikeitimas įvyko Vokietijoje. Rytų Vokietijos šnipas, aukštas karo aviacijos karininkas, prieš du metus suimtas Prancūzijoje, buvo iškeičtas už tris Vakarų Vokietijos piliečius, kalintus Rytų Vokietijoje.

Prancūzijos premjeras P. Mauroy, paleidęs naują branduolinį povandeninį laivą, pasakė, kad jis reikalingas taikai saugoti. Laivas "Inflexible", yra šešias Prancūzijos branduolinius povandeninius laivus.

Meksikos policija suėmė du ispanus, brolius Antonio ir Jose Tapia, ryšium su valgomosios aliejaus skandalu Ispanijoje. Ligiol Ispanijoje mirė 321 žmogus, kurie vartojo tą nuodingą aliejų.

Du Kubos šnipai, kurie atvyko į D. Britaniją, nubauti po 7-metus kalemimo. Jų lagaminuose buvo rasti šnipinėjimui reikalingi prietaisai.

Japonų laivų stalytojai išbandė kompiuteriu kontroliuojamas būres, kurios nedideliais tanklaiviams sutaupo apie 10 procentų kuro.

presidentas Turėjo būti: Po 1832 metų

M. Sileikis

Aleksas Ambrose, CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicago lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15. Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija



Inž. LICDAS MIKSYS, 50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES UKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATURA. *Lietuvių literatūra, meno ir mokslų 1954 m. metraštis*. Jame yra vertingi, niekuomet neseniai, Vined Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Macičio, P. Jonko, V. Stankos, J. Raukščio, dr. Kazio Grinlaus, taip pat K. Matusėvičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, A. Rūkštelės ir A. Varzo kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ SVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedidnuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVIAKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamalauskio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labgūvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$6.

● KJ LAUMES LIME, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmajais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinako knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINIS NOVELS, H. Zosčenko kūryba, J. Valaičiaus vertimas. 206 pusl. knygoje yra 30 samojingų novelių. Kaina \$2. Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti 2 doleriai pašto išlaidoms.

NAUJENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60604. Telephone 421-4196

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1948
Subscription Rates:
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per
six months, \$12.00 per 3 months. In
other USA localities \$40.00 per year,
\$20.00 per six months, \$12.00 per
three months. Canada \$45.00 per year,
other countries \$48.00 per year.

25 cents per copy
Nuo savaitės pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:
metams \$45.00
pusių metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00
nuose JAV vietose:
metams \$40.00

NAUJENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius,
nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Vinco Krėvės-Mickevičiaus laišakai

Šiais metais pavergetoje Lietuvoje "Vaga" išleido 480 psl. rašytojo Vinco Krėvės-Mickevičiaus laišką. Visų Vinco Krėvės raštų okupantas negali išleisti, kaip nepajėgia išleisti Vinco Kudirkos raštų, bet surinko 144 įvairiems asmenims ir įstaigoms rašytus laiškus ir 116 Krėvės-Mickevičiaus raštų įvairių laišką. Prie rašinio dar pridėjo kelių asmenų rašytoją liečiančius dalykus.

Okupantas negali nerašyti apie Krėvė-Mickevičių, nes dar ir šiandien pavergetoje Lietuvoje rašytojas Vincas Krėvė noriai skaitomas. Mikšytė primena, kad Krėvės "Dainavos šalies padavimai", "Šarūnas" ir kiti rašiniai gaudomi ir noriai skaitomi. Ji rašo:

"Toji archyvinė medžiaga ne vienam pasirodys nelaukta, netikėta, gal dar prieštarausianti tam V. Krėvės vaizdui, kokį mes susidarėme iš jo kūrybos pasaulio. V. Krėvės laišakai neprimena iškalingo profesoriaus pasakoriaus. Rašytojas nelinkęs kalbėti apie save, atsiverti dar labiau — priblokšti pranašumu. Tai vėliau pastebėjo ir jo mėnuaristai. V. Krėvės epistolinis mastymas lakoniškas, konkrėtus, liudija jo energiją, įvairiapusiškus interesus, autokontenciaciją". (N. kraštas, Nr. 2, psl. 24)

Laiškai liečiai 1907-19 metų laikotarpi. Tuo metu rašytojas mokytojavo Baku gimnazijoje. To meto mokiniai primena buvusį gimnazijos mokytoją, šnekų, Gruzių literatūrą pažįstantį.

Kitų laišku grupę liečia 1920-1941 metų laikotarpi. Vincas Krėvė metėsi į politiką. Buvo veiklus šaulys, o vėliau tapo draugingu santykiu su Sovietų Sąjungos draugijos nariu. Kada Justas Paleckis buvo sudaręs vyriausybę, tai Vincas Krėvė buvo paskirtas užsienio reikalų ministru. O kai ministras Merkytis, tapęs krašto prezidentu, išvažiavo į Rygą, tai premjeras Paleckis tapo prezidentu, o Krėvė-Mickevičius tapo Lietuvos respublikos ministru pirmininku. Krėvė-Mickevičius priėmė pagrindinius Sovietų ambasadoriaus Pozdaniakovo tvirtinimus, kad Sovietų Sąjunga nesikiš į Lietuvos vidaus reikalus, jų nelies.

A. Pleškys

Lietuvos inkorporacija į Sovietų S-ga istorijos ir teisės požiūriu

(Prof. dr. Aleksandro Štromo paskaita)

(Tęsinys)

Lietuvos vyriausybė jau žino, kad Vilnių vistik gaus. Dabar žiūri, kad ten rusai labai patenkinti ir nenori matyti Lietuvos kariuomenės — nori ten patys įeiti, nes tai buvo jų zonoje ir Lietuvos vyriausybė pagalvojė: "Na, kam mums pykdyti ir kiršinti galingus kaimynus? Palauksime, gausime ir taip". Taip ir padarė. Aš manau, bent nėra dokumentų. Aš studijavau gan akylai visus dokumentus ir nemaciau dokumento, kur būtų pareikštas Vokietijos nepasitenkinimas dėl to dalyko ir nematau jokio ryšio tarp Lietuvos nenoro sekti vokiečių patarimais ir to rugsėjo 28 d. susitarimo, pagal kurį Lietuva buvo atiduota į rusų zoną.

Aš manau, kad to ryšio čia nesimato. Manau, kad interesus gauti pagrįdžius Lenkijos teritorijos, vokiečių buvo įvertintas kaip svarbesnis, negu Lietuvos teritorijos turėjimas. Ir kadangi taip buvo, tai jie ir atidavė. Manau, kad mūsų vyriausybė čia nieko negalėjo pakeisti.

Vienintelis dalykas, kurį mes galėtume taip svarstyti, kas galėtų būti kitaip, tai būtų tik jei mūsų vyriausybė būtų pasipriešinusi 1940 m. bir-

želio įvykiams. Šitas klausimas gal galėtų daug ką pakeisti, kaip suoliai, matot, vis dėlto iškariavo, pasiliko neįjungti į Sovietų Sąjungą. Čia negali būti kažkokios vieningos nuomonės, nes kas gali žinoti kas būtų būtų. Nepasipriešinot. Būtų galima svarstyti, jeigu būtų pasipriešinę, gal būtų kur kas geresnėje padėtyje, negu esame.

Mes pasipriešinom per vėlai. Mes pasipriešinom jau karo pabaigoje, per partizaninį karą. Gal būtų, tas pasipriešinimas būtų buvęs daug vaisingesnis pradžioje. Aš bent linkęs galvoti, kad reikėjo prieštintis. (Klausytojai už tai jam šukelė otaciją. — A. Pl.). Čia mano nuomonė. Dabar mes visi esame labai protingi. Jeigu mes sėdėtume tu ministru padėtyje ir turėtume per kelias valandas naktį svarstyti, kazin ar mes būtume tokie išmintingi, kas žino. Viltis visada "durni" motina ir mes visi "durni". Vis husileisim, padarysim, gal nieko blogo nebūs ir taip kiekvienas sėve leidžia užliūliuoti iliuzijoms. Tai yra natūrali žmogaus reakcija, kam aštrinti padėtį. Mes silpni, mes mažai ką galim, gal būt gražioju ką nors galim pasiekti. Žiūrėk, gal ir praneš pikta įėgą pro šalį. Ir tai buvo natūralu. Ir aš suprantu tuos žmones.

Aš aukštai įvertinu prezidento Smetonos galutinį aktą, atmetant ultimatumą. Aš laikan, kad iš visų trijų prezidentų, Smetona pasiėgė principingiausiai. Aš ta prasme esu smetonininkas, nors daugelis yra Smetonos priešininkų. Smeto-

Krėvė-Mickevičius pirmininkavo, bet jis atskiai matė, kad Snieckus, Gedvila ir Venclova sauvaliavo. Jis matė, ką rusai darė su mokytojais, Lietuvos kariais, krašto finansais, bankais, spauda, mokyklomis. Kalbėti su savo ministrais jam nebuvo jokios prasmės. Jie neklausė premjero, bet atsiųstų partijos agentų įsakymų. Premjeras nutarė nuvykti į Maskvą, paprašyti pasimatymo su tuometiniu Sovietų premjeru Molotovu ir išsikalbėti su juo, patirti, ką rusai planuoja daryti su nepriklausoma Lietuva. Jis sutiko būti premjeru, bet jis nesutikė būti komunistų pastumdėliu.

Molotovas atidėjo susitikimą su premjeru Krėvė, bet kai pastarasis atvyko į Maskvą ir reikalavo poros valandų laiko Lietuvos reikalams aptarti, tai Molotovas jį priėmė ir išdėstė, ko Sovietų vyriausybė laukia iš Lietuvos vyriausybės.

Okupantui tarnaujantieji išleido didoką pluoštą Vinco Krėvės-Mickevičiaus laišku, bet toli gražu ne visus. Ne tai, kad didesnis pluoštas laišku jam būtų neprieinamas, bet jam buvo nepatogu tuos laiškus pavergetoje Lietuvoje spausdinti. Kalbėdami apie Krėvės-Mickevičiaus būdo bruožus, jie pacitavo tokį rašytojo laišką:

"Jamė minima ir V. Krėvės emigrantų dalia; iš cituojamų laiško eilučių matome, kaip skaudžiai rašytojas ilgėjosi tėvynės. Pabuvęs keletą metų Amerikoje, jis su širdgėla reziumavo: "mano vardas liko Lietuvoje, čia atsivežiau tik tai pavardę, kuri jau nieko nereiškia". (...) Be veiklos, be žmonių, be nuolatinio savo reikalingumo jautimo, negalėdamas tiesiogiai patirti, kad jis yra vertinamas ir garbinamas; Krėvė nejuto dvasinės pilnatvės ir laimės". (Ten pat)

Regina Mikšytė pažymi, kad Krėvės-Mickevičiaus monografija neparasyta, bet ji pastebi, kad archyvinės medžiagos leidinys tai monografijai padės. Jis padės, bet nepilnai. Kaip tame "archyvinės medžiagos leidinyje" nėra daugelio laišku, taip ta monografija, nors ir būtų leidžiama, bus grįnai sovietinė.

Mikšytės rašinyje "Vinco Krėvės laišakai" nieko nepasakyta apie Mickevičių. Lietuviai žino, kad Krėvė, nuo Mickevičiaus buvo neskiriamas. Ji įsikarido Krėvės laiške padarytą pastabą, bet ji nežino, ar negali pasakyti, kad Krėvė ir Mickevičius neatskirti. Ji nieko neužsimena apie patį svarbiausią dalyką, būtent: Vincas Krėvė-Mickevičius kartais užsukdavo į Sovietų ambasadorių šaukiamą Sovietų Sąjungos draugų arbatėlės; kad Vincas Krėvė buvo rusų okupuotos Lietuvos premjeras, ir kad jis, pajutęs tos nepriklausomybės teisių trempimą, nuvažiojo į Maskvą išsiaiškinti okupanto tikslus. Kada jam visas reikalas paaiškėjo, jis nutarė trauktis. O kai reikėjo pasirinkti, tai pasuko į Vokietiją, Austriją ir Ameriką, bet ne į Sovietų Sąjungą.

Gyvenimas tremtyje jam buvo nepaprastai sunkus, bet ir rusų pavergtą Lietuvą ar į bet kurią Sovietų Sąjungos vietą jis nenorėjo grįžti. Negrįžo jis, nenorėjo grįžti ir jo žmona.

Vincas Krėvė-Mickevičius gyveno Amerikoje. Liudijo Kersteno komitetui. Susirašinėjo su visa eile žmonių. Pasikeitė laiškais su dr. Pijum Grigaičiu, o vėliau susirašinėjo su Martynu Gudeliu. Svarbiausias klausimas buvo — Krėvės pasimatymas ir pasikalbėjimas su Molotovu. Išėjęs iš Molotovo kambario, Krėvė nutarė trauktis iš visos tos makalynės, į kurią politikas Mickevičius buvo įsivėles. Jis savo nutarimo nekeitė. Naujienos norėjo gauti to pasikalbėjimo svarbesnes mintis, jei galima —

JUOZAS PRONSKUS

300 METŲ KRYŽIAUS KARŲ PRIEŠ LIETUVIUS

KODĖL MOSŲ ŠIANDIEN BELIKŲ TRYS MILIJONAI?

(Tęsinys)



Juozas Pronskus

Deja, visai kitaip dėjosi... veni, kurios tėsės jie, žemai. Palikti be pagalbos, žemaičiai čia, esą užsipeilę, tiek kraujo buvo urmu žudoni. Po šios išgozdami už savo sėnią laisvę. Bet kryžiuočių mistras atsakė: "Žemaičiai nei už savo laisvę, nei už savo kraują nieko nė gaus". Siuntiniai, sakė Daukantas, verkdami išėjo ir verkdami sugrįžo. Kryžiuočiai galop, pils baigė statyti, tuojau įvedė žemaičių gyventojams baudžiamąją arba lažus, ko žemaičiai ligi to nepažinojo. Dabar įsakė iškirsti šventuosius lieknius, kuriuose žemaičiai išeidami savo žemės ginti palikdavo savo žmonas su kūdikiais; tuos amžiais nuramėjęs žemaičius, po kuriais jų tėvai ir tėvų tėvai ir jie patys meldėsi; dabar turėjo savo ragotines ir kardus, kuriais tiek simlmečių laisvę gynė, perkalti ir kasti, ir kirvius, kuriais eidami lažą turėjo savo kraugeriams kelius kasti, dvarus dirbti ir tvirtovės taisyti. Tais laikais

ir žodžius. Krėvė-Mickevičius Naujienas skaitė. Jis prizadėjo pasikalbėjimą aprašyti. Jam reikėjo viską tiksliai prisiminti. Rašė, rašė ir parašė "Pagundą". Jam buvo priminta laišku, kad parašė ne tą, ką buvo pažadėjęs. Vincas Krėvė-Mickevičius atsakė, kad šioj formoj jis parašė daugiau teisybės, negu oficialiame pranešime pasakytas žodžiais.

1953 metais Chicago Lietuvos Literatūros Draugija išleido "Pagundą". Tai buvo paskutinis rašytojo darbas. Apie paskutinį Krėvės darbą ir apie rašytojo laiškus su naujieniečiais pavergetoje Lietuvoje išleistame "archyvinės medžiagos leidinyje" neužsiminta nė vienu žodžiu.

žemaičiuose gimė malda laidojant savo mirusius: "Kelsit, vargdeni, į kitą laimingesnį pasaulį, kur ne tu vokiečiams, bet tau vokiečiai vergaus".

Kryžiuočiai džiaugdamiesi savo laimėjimais, ko per du simlmečius siekė, pradėjo statyti stipriausią pilį — tvirtovę patioj Nemuno įtakoj, kuri turėjo amžinai apginti jų ryšį su Paduovio kardininkais. Į tą darbą suvarė tūkstančius iš viso žemaičių krašto baudžiauninkų, turė veltui, savo valgiu ir savo nagiais turėjo tai piliai rąstus ir akmenis velti, plytas nešti; ir dar iš savo ūkių statybų išlaidas kryžiuočiams atygtinti, ir lems maistą tiekti... Kryžiuočiai prigabeno žemaičiams pulkus dvasininkų: vyskupų, pralotų, kunigų, vienuolių, apie kuriuos Daukantas cituoja kito istoriko žodžius: "Žemaičiai turėjo vieną vyskupą, pralotus ir kunigus, kurie vilnas, pieną iš jų lėkė, jų kraują gėrė ir kūną iš jų kaulų graužė, bet tik trisdešionį tikybą nėsirūpino".

Dabar įvyko jau nebe laisvų žemaičių, bet žemaičių vergų sukilimas. Baudžiauninkai bestatydami pilį, netikėtai visi ligi vieno sukilo; pamatus išgriovė, vokiečius vienus išmušė, kitus ką pagavę išsivarsė ir, žemę sulyginę, pasitraukė į girias ruošti galutiniam karui. — Tais metais visame žemaičių krašte įautė baisūs bados: likę gyvi žmonės grioše žievėmis ir maiomis mitė; ir šiandien, Daukantas sako, kur grioše randa mėsą dirvų ir ežių žymes, akmenis šulinių likučių, degusių, tai yra vietos, kur žuvę žmonių šventiniai. Vytautas išrūpino pasiūstį žemaičiams į Palangą maisto, kurį tačiati su 30 laivų kryžiuočiai Vistoję pagavo, ir žemaičių pirklius užmušė. Vytautas griežtai pareikalavo kryžiuočių tiesos, ir jos negavęs, nutarė, kad jau atėjo praga galutinai su kryžiuočiais baigti.

Vytautas griežtiai pasiūstė žemaičiams į pagalbą parsų Lietuvos marseiką Rambutį, kurį rib padėdanti žemaičiai taip skubiai išlaikino vokiečius visame krašte, kad Partisno kryžiuočiai net žinios tiespėjo gauti. Dabar abi šali pradėjo iš visų pusių ruošti galutiniam karui. Atviras karas buvo paskelbtas. Vytautas pakvietė lenkus ir totorius; Kryžiuočiai — vengrus, čekius ir teutonų kumščius. 1410 m. liepos 15 d. ties Tannenbergu susitiko daugiau kaip po 100.000 žmonių iš abiejų pusių. Kryžiuočių armijai rikiavo pats didysis mistras Jūtingen; Lietuvos ir taltinkas — pats (Nukelta 1 o pusė)

na, pasitraukdamas iš Lietuvos, nepalaidojė, o išgelbėjo Lietuvos valstybingumą.

T. Blinštrubas klausia:

— Aš norėčiau paklausti jūsų nuomonės dėl šio dalyko. Lietuvos visuomenės tam tikra dalis kreipėsi į vakarų vokiečių vyriausybę arba į jos atstovus Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kad ta vyriausybė (vokiečių) atsauktų Ribben- trope su Molotovu sudarytą sutartį. Kaip jūs žiūrite į tokį veiksmą?

Dr. Štromas:

— Aš laikau, kad šitas veiksmas teisiškai nėra pagrįstas. Pirmoj eilėj vokiečių vyriausybė nėra šuršta šituo aktu, kaip ir nei vienu kitu nacių vyriausybės aktu. Jinai pripažino nacių vyriausybės išpareigojimus ir visas pasekmes, žalos padarytas. Visiškai neįsipareigojo pozityviai tęsti jų įsipareigojimų, kurie buvo padaryti, arba jų užkariavimų arba kitų sutartimis gautų privilegijų. Tokiu būdu vokiečių vyriausybė negali atsaukti akto, kurio ji nepripažįsta.

(Pasibaigė kasetė. Toliau atpasakojau savais žodžiais. — A. Pl.).

Vienas iš paskaitos klausytojų (pavardės nenugirdau) paklausė, kokia yra prelegento dr. Štromo nuomonė, kai Lietuvoje ejo smarkiausias partizaninės kovos prieš okupantą ir toms kovoms likviduoti į Lietuvą buvo atsiųstas iš Maskvos politbiuro narys Suslovas ir šis pasakė, kad Lietuva bus, bet be lietuvių.

Šito Suslovo pasakymo dr. Štromas nei pa-

neigė, nei patvirtino. Bet jis (Štromas) aiškiai pasakė, kad už partizanų sunaikinimą ir kitus pokarinius veiksmus Lietuvoje atsakingas yra ne Suslovas, bet Snieckus. Jis buvęs neatlaidus, kietas, įsitikinęs ir prisiekęs komunistas, kuris net savo artimas giminės persekiojęs. Kada Suslovas iš Maskvos atvyko į Vilnių pas Snieckų susipažinti su partizanine ir tuometine padėtimi Lietuvoje, Snieckus pasakė Suslovui: "Šitą visą partizaninį reikalą palikite man. Aš turiu kietą kumštį, gerai organizuotą ir ištikimą komunistų partiją, tat partizaninę veiklą ir kitus Lietuvos reikalus palikite man ir aš juos sutvarkysiu."

Suslovas su Snieckaus pasiūlymu sutikęs ir pasilikęs tik kaip Snieckaus veiksmų stebėtojas. Stribų organizavimas ir kiti žiaurūs veiksmai priklauso Snieckui. Suslovas netgi Lietuvoje tebuvojęs ir vėl atgal grįžęs į Maskvą. Snieckaus ir Suslovo santykiai visą laiką pasilikę geri. Kada tik Snieckus kokių reikalų nutvėkdavęs į Maskvą, visada aplankydavęs Suslovą.

Labai būdingas esąs toks Snieckaus apibūdinimas: kada komunistų partijos viršūnėse buvęs jaučiamas koks tai miržėjimas ir nepasitenkinimas, ir kai kartą Snieckus buvo nuvykęs į Maskvą ir apsilankęs pas Staliną, tai Stalinas jam nusiskundęs ir pasakęs: "Visoje Sovietų Sąjungoje tesą tik du tikri ir geri komunistai, tai aš ir tu, Antanai". Vėliau Snieckus persiorientavęs.

(Pabaiga)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medicine Director
1736 S. Macarthur Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antra savaitė 8-3 val.
Tel: 962-2727 arba 962-2722

TEL 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
Oak Lawn, Ill.
4600 W. 103rd Street
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, MUSKULŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 64th STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 774-2880,
Residencijos tel.: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdraudė
ZEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. SERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
ir įvairių atstatymų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS

Seštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPR - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parko.

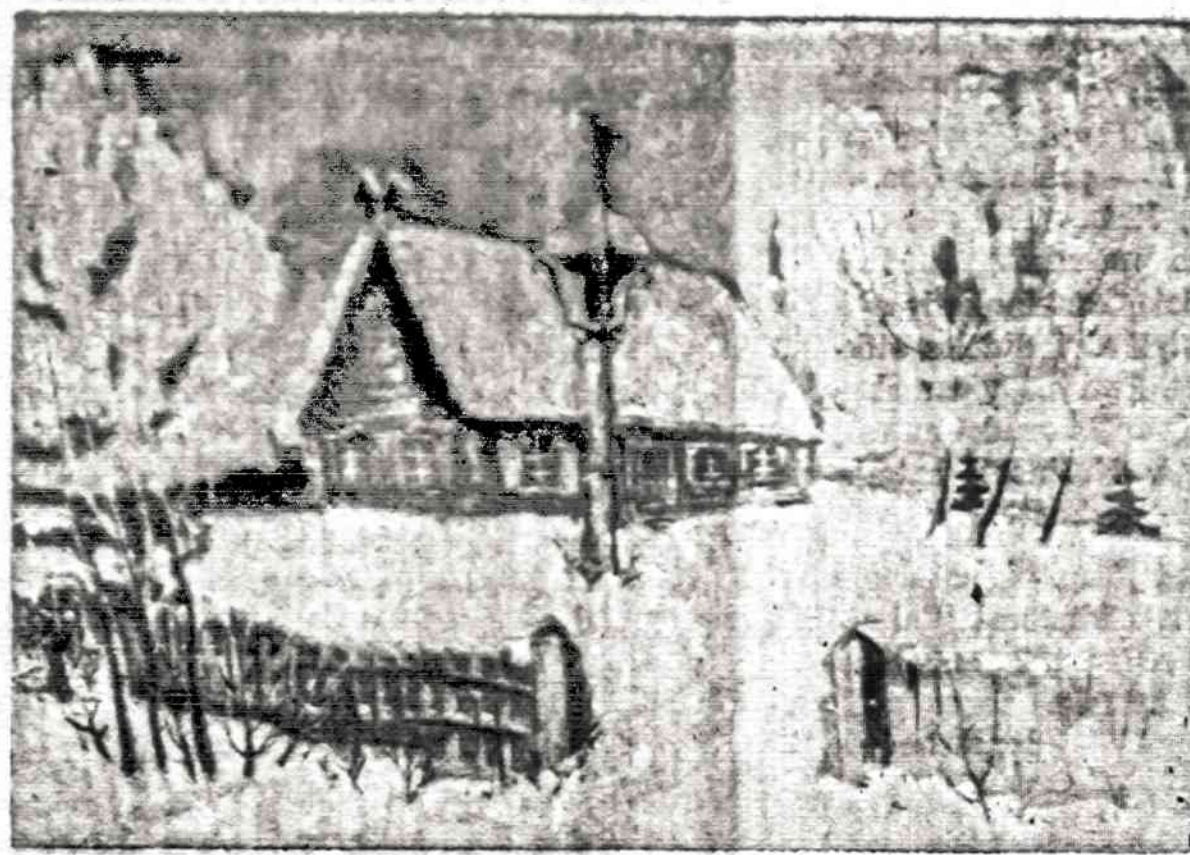
Vedėja — Aldona Daukas

Tel.: 778-1543

7139 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo progra-
ma Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WLYN, 1380 Banga AM, veikia sek-
madieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryto,
perduodama vėliausiu pasauliniu
linijū santrauka. Be to, komentari-
rai, muzika, dainos, ir Magdūtas
Pasaka. Šia programa veda Stepo-
nas ir Valentina Minkai. Biznio
reikalais kreiptis į Baltic Florists —
gėlių bei dovanų krautuvių, 502, E.
Broadway, So. Boston, Mass. 02127.
Telefonas 269-0489. Ten pat gau-
namos "Naujienos", didelis pasi-
rinkimas lietuviškų knygų ir lie-
tuviškų dovanų.



ALEKSAS AMBROSE

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

1910 m.

Chicago lietuvų delegacija J. Elijašius, kun. M. Kriaučiūnas, kun. A. Skrinka ir M. Mel-dazis lankėsi Washingtone su prašymu, kad 1910 m. Amerikos gyventojų surašyme — statisti-koje lietuviai būtų registruojami tik lietuviais, o ne lenkais ar rusais.

1911 m.

Amerikoje lankėsi Lietuvių švietimo draugijos "Saulės" de-
legacija: kun. K. Olšauskas ir kun. J. Tumas - Vaišgantas, bu-
vęs "Vilties" redaktorius. Rin-ko aukas Saulės namams Kau-ne. Chicagoje prakalbos buvo surengtos visose parapijose. Vi-

du žodį, kad jis tol ten bus, kol cėsorius ten išbus (tai yra, kol cėsorius čekus puls), ir tiek jam žaliu pridarys, kiek ligi šiol lietuviai ir lenkai nuo jo (cie-soriaus) nukentėjo".

Apie Kaributo žygius rašo Daukantas (Liet. Ist. 263 pusl.): "Karjebutas tuo tarpu savo nar-sybe ir savo laime buvo visai cėsoriaus kariuomenę iš Čekų išvijęs ir visą valstybę iš vokie-čių vergijos išliuosavęs". Čekai norėjo Kaributą savo karalium rinkti, bet Vytautas jį atšaukė. Tuo būdu Lietuva sugriovė po-piežių viduramžių galybę ir pa-ruošė dirvą renesansui ir refor-macijai, arba žmonijos išsiva-davimui.

(Pabaiga)

tams.

1914. 12. 6 d. įvyko III-čiasis Chicago Lietuvių Draugijų Sa-jungos Seimas. Dalyvavo 107 atstovai nuo 34 draugijų. Seimą atidarė dr. A. Žimontas. Seimo pirm. išrinktas A. Petraitis, vi-cepirm. dr. A. Žimontas, sekr. S. Strazdas ir P. Butkus. Seimas įgaliojo M. Jurgelionienę, A. Lalį ir P. Kaitį atstovauti Chi-cagos lietuvius įvykstančiame Visuotiniame Amerikos Lietuvių Seime, New Yorke. Adv. K. Gugis buvo įgaliotas atstovauti Chicago Lietuvių Draugijų Sa-jungai. Nutarta įsigyti savo nuo-savą patalpą ir išleisti S-gos or-ganą. Abu nutarimai buvo įvykdyti. 1915 m. pasirodė pirmasis numeris Mūsų Draugijos.

Naujojų valdybą buvo iš-rinkta: pirm. adv. K. Gugis, vi-cepirm. A. Vasilauskas, gen. sekr. P. Butkus, izd. A. Žemai-tis ir fin. sekr. P. J. Puniška.

1921 m. Chicago Lietuvių Draugijų Sąjunga likvidavosi. Išde likę pinigai paskirstyti ly-giomis po \$45 Lietuvos Universi-tetui ir Lietuvos socialdemok-ratams. Paskutinė S-gos valdy-ba buvo: pirm. P. Galskis, rašt. A. Ambrozė ir izd. K. Čepu-kas.

Trijų tomų enciklopedija. 1911. 4 20 d. K. Jurgelionis, su-sitaręs su Olševskiu, pradėjo ruošti enciklopediją. Jis plana-vo padaryti ją trijų tomų 9 x 12 formato po 700 pusl. tomą. 700 pusl. ketino pats parašyti. Vy-riausias E-jos redaktorius turė-jo būti pats Jurgelionis, ir jis buvo numatęs 26 padėjėjus; Lietuvos skyriaus vedėjas dr. J. Basanavičius, o kitų skyrių tvarkytojai L. Šernas, dr. J. Šliūpas, kun. A. Kaupas, J. Lau-kis ir A. Lalis. Olševskis sutiko. Jurgelionis dirbo prie En-ciklopedijos 14 mėn., A. Lalis — 2 mėn., ir per tą visą laiką pa-gal Olševskio pasakojimą, buvo parašyta 52,000 žodžių. Skaitant po 1 centą už 4 žodžius (tiek vi-siems kitiems jos bendradar-biams buvo nustatyta mokėti) už tą darbą išeitų \$130, bet abiem redaktoriams A. Olševs-kis buvo išmokėjęs \$1,370. Kai Olševskis redaktoriams prane-šė, mokės tiek kiek ir kitiems moka, tai jie nesutiko, ir Encik-lopedijos darbas buvo nutrauk-tas.

(Bus daugiau)

— Trečiadienį aukso uncija kainavo \$357. Dolerio nukriti-mą paveikė Hong Kongo birža.

KNOW YOUR HEART



HELPS YOUR HEART FUND
HELPS YOUR HEART

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų



AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICA)

2424 WEST 69th STREET

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4418

REpublic 7-1211

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1043

PETRAS BIELIŪNAS

4448 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3578

ZABUKŲ SODYBA

(Tęsinys)

Iš gražiausio St. Petersburgo paplūdimio sodybos jėdą padarė žbancė ir žvilgančią stiklinę — be duklės, be lapų, be jokio krislelio.

Tarp namo ir įlankos paliktas išilgai visą namą einantis darželis. Jis nutiestas, kad būtų vanduo palaistytų rūtas, mėtas, pinavijas ir ryškiausiom spalvomis žydinčias Floridos gėles. Darželyje įrengti suoliai gėlėmis pasidžiaugti, gėlių kvapą pauostyti.

Visa kita sodyba apšodinta vaismedžiais. Ten auga apelsinai, citrinos, greipfruktai, kriaušės, obuoliai, įvairios rūšies slyvos, kelios citrininių vaisių rūšys ir ten auga vaisių karaliaus — mango medžiai ir krūmai.

Mango yra tropiškas medis ar krūmas. Šiltoje vietoje jis žabuoja ir žydi žiemą ir vasarą, bet jeigu tiktai oras atšąla, tai jis persąla, energijos nustoja, lapai šūsisuka ir medis suglemba. Jam reikalinga šiluma ir saulė.

Mangas yra pats skaniausias, sveikiausias ir socialiausias vaisius. Jis pasiekė Europą ir Ameriką iš Indijos. Iš kur mangas atsiras Indijoje, patys Indijos gyventojai nežino. Jie mangus gavo iš Indonezijos salų. Pradžioje Indijos gyventojai juos vadino mankais, o vėliau juos pradėjo vadinti mangais.

Mongolų imperatorius Abkar, valdęs Delhi žemes (Tada dar buvo New Delhi), tiek susižavėjo mangais, kad pačioje 17-jo šimtmečio pradžioje atgabeno į Delhi žemes mangus iš Indonezijos ir savo žemėse pasodino 100 tūkst. mango medžių. "Mangas skanus ir maistingas", pareiškė Akbaras ir užveisė mangus visoje Indijoje. Iš Indijos mangai praplito Artimuose Rytuose. Amerikon pirmaisiais iš Indijos juos atvežė portugalai. Juos pasodino Brazilijoje. Iš Brazilijos jie praplito po visas tropikinės Amerikos salas.

Floridon mangus atvežė britai. Anglijoj mangams per šalį, bet Floridoj oras jiems tinka. Ona prižiūri virtuvę, o Zabukas saugo mangų krūmus kaip savo akį. Žiemos mėnesiais jis daboja, kad mangai neperšaltų, negautų "šlogos".

Vaisiai kabo ant labai plonų, ilgų šakelių. Jos linguoja, bet nelūžta. Zabukų mangai sveria po svarą ir daugiau.

Dr. Vytautas P. Dargis, ponis Dargienė, Zabukų pažįstama Jozefina Kriščiūnienė, Kristina Austin, Euphrosine Mikuziūtė, Aldona Budreckienė, jų duklė Daina bei abu brniukai, M. Gudelis ir visa eilė kitų stebėjosi Zabukų sodyba, jos švara, vašingumu ir šeiminingu vašingumu. Susidaro įspūdis, kad ta sodyba lietuvių ir laukė. Laukė ne tik Zabukai, bet šokinėjusių įlankos žuvys ir į Vakarus plaukias mėnulius.

— Kaip jūs šią sodybą radote? — paklausė Zabukų.

— Ne iš laikraščių, ne per radiją ir ne iš pažįstamų, — atsakė Zabukas. — Mūsų pirmiausia ieškojome vietos, kuri mums patiktų. Floridą mes jau pažinome. Mums buvo žinomas Atlanto pakraštys. Norėjome rasti saugią vietą prie Meksikos įlankos, o kai suradome įlankos galą, tai pradėjome dairytis, ar kartais kas norės parduoti. Radome "For Sale" lentelę ir prašėme, kad mums parodytų.

O kai viską apžiūrėjome, tai mudu su Ona nutarėm pirkti. Vieta mums patiko.

— Mes pirkime šią vietą, — atsakė Zabukas.

— Gerai, pirkite, — mums atsakė senyva moteris.

— Bet mes norime ir kainą žinoti, nes aš turiu tiktai \$800, — Zabukas atsakė.

— Nedaug, bet rankpinigiams užteks.

— Užims kiek laiko, kol pinigai suskelsiu.

— Nebijokite, palauksiu, —

senė atsakė.

Kai nukto jau ant stalo \$800, tai senė tarė:

— Sodyba Jūsų...

— Mūsų? — paklausė Ona.

— Taip, Jūsų.

Ji nieko nelaukus, atsidarė savo nedidoką rankinuką ir pradėjo šluostyti dvi dideles stiklines sienas. Patrynė vienu skuduru, o vėliau išsitraukė antrąjį ir nušlė. Nušlėdė antrąją pusę. Stiklo nesimatė.

— Namas jūsų, — pakartojo senutė, atsisveikindama. Kai sėdome į mašiną, ji nukabino pardavimo kortelę.

Reportieris

TRUMPAI

— Jus'inas Žirgelis a.a. Onos Kožicaitės auginimui, vietoj gėlių, Naujienų paramai paaukojo 20 dolerių.



John L. Paukštis

Amerikos Legiono, Dariaus-Girėno posto Nr. 271 50 metų sukakties banketas įvyks š.m. spalio 8 d., penktadienį, Mayfield salėje, 6072 S. Archer Ave., Chicagoj. Pradžią 6 val. vak. Šio banketo pirmininkas yra John Paukštis. Rezervacijoms galima jam paskambinti tel. 523-0546. Bilietų galima įsigyti ir Naujienose.

— Sirijos kariai išplauks kartu su dešiniojo Jordano upės kranto palestiniečiais.

— Izraelis nori, kad palestiniečiai atiduotų Izraeliui nelaisvėn paimtą izraelitą lakūną.

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auferių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

JAU ATSPAUSDINTA J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.

Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGA ISLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ
LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą,
arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

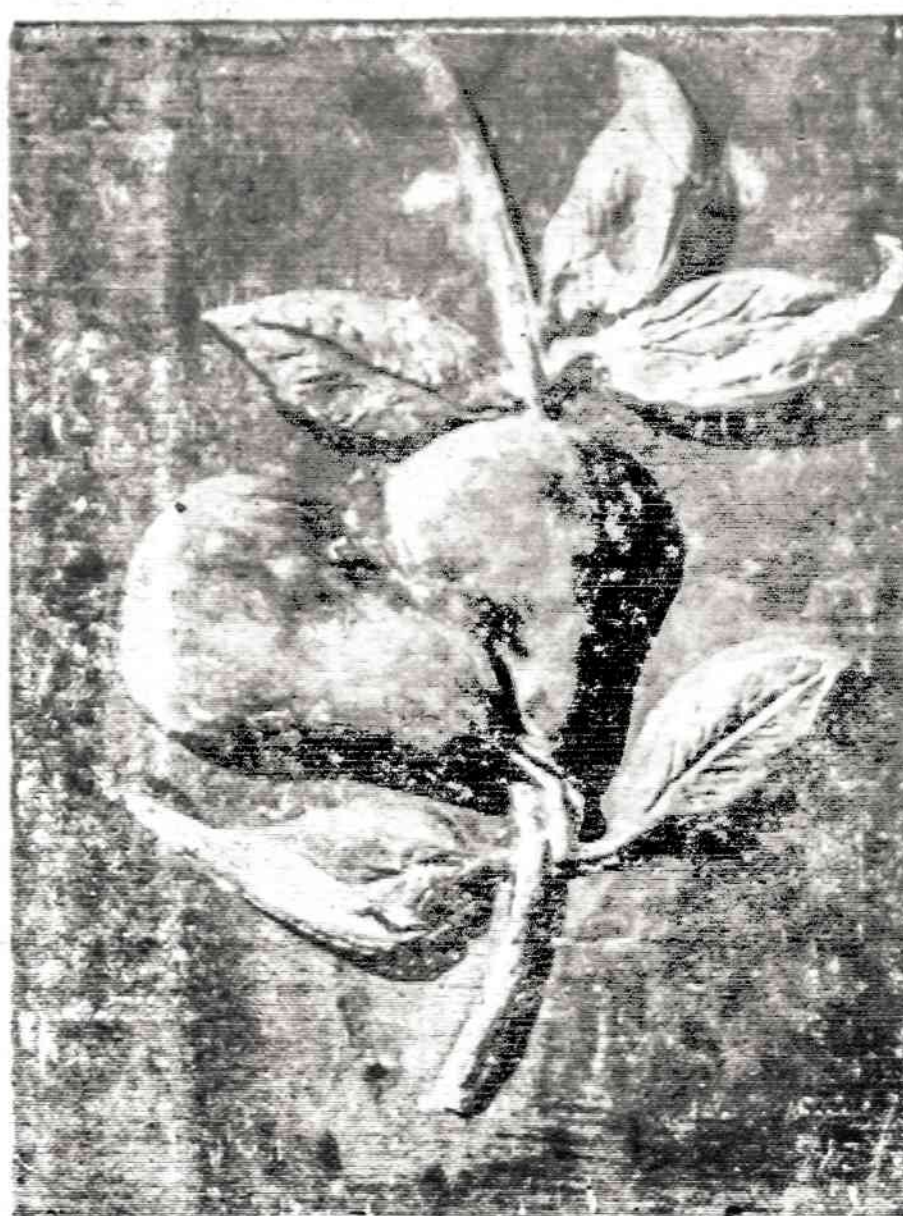
Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKSOS
619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608



A. Petrauskaitė

Keramika

VYČIAI POSEDZIAUJA

1982 m. rugpjūčio 16 dieną 6 val. vakaro Vyčių salėje seniorai vyčiai turėjo susirinkimą. Pirm. A. Gabalienė pasveikino susirinkusių dalyvių ir pradėjo susirinkimą malda ir Šv. Kazimierą. Perskaitė dienotvarkę. Ji buvo priimta.

Rugpjūčio 5-8 dienomis Clevelande įvyko Lietuvos Vyčių metinė konferencija. Seniorai pasiuntė tris delegatus. Visi trumpai pasidalino gerai pavykusios konferencijos išpučiais.

Rugsėjo 5 d. 12 val. Vyčių salėje rengiamas piknikas. Sudarytos komisijos, pasiskirstytos darbai. Susirūpinę parinkti loterijai fantų. Kreipiamės į biznio ir kitas įmones atsiųsti vieną kitą fantą. Būsime dėkingi už pikniko parėmimą.

Aptarti ir kiti einamieji reikalai.

Sukalbėję malda, rengėms vaišėms.

K. Andriulienė, išdėbusi Vyčiuose įvairiose atsakingose pareigose 50 m. konferencijoj pa-

kelta į Garbės narius ir apdovanojta garbės žvaigžde. Jos garbei pakėlėm šampano taures ir sugiedojome "Ilgiausių metų".

Pasivašinę šampanu, kavute, skaniais pyragėliais, 8 val. vakaro skirstėmės į namus.

K. P.

— Sardinijos teismas, Italijoje, nutėisė oro trafiko kontrolierių Gildo Moro trim metams kalėjimo, ryšium su italų keleivinio lėktuvo DC-9 katastrofa, kurioje žuvo 31 žmogus. Katastrofa įvyko 1979 m. Penki kiti kaltinamieji buvo išteisinti.

Kaip sudaromi TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali dau padėti teisininko PRANO SULPARUŠTA, — teisėjo ALPHONS WELLS peržiūrėta, "Sąduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoj

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių tautinė organizacija, lietuviams išskiriančianti jau per 82 metus.

SLA — atlieka kultūrinis darbas, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėję daugiau kaip ASTUONI MILIJONUS dolerių apdaru savo nariams.

SLA — apdaužia pigiausiomis kainomis ir nuleidžia kainas, ne rūpinosi patarnauja tik savišalpos pagrinde.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas turi prisijungti prie SLA. Susivienijime apsidrausti tik \$10.00.

SLA — apdaužia ir Taispomajų apdaužia — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, mokančiam aukštojo mokslo ir ju gyvenimo pradžiai.

SLA — tikras apdaužia pigia terminuota apdaužia: tik \$1.000 apdaužia sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — knuop yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA knuop, teisičius jie jums mielai pagelbės ir SLA išaišyt.

Galite kreiptis ir Geriaj SLA Centre:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10031
987 W. 26th St.
Tel. (212) 543-2218

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., Hečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą — \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais — \$4.00
Minkštais viršeliais, tik — \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą išpučiais. Tik — \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Manai, žinai — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis. medinis, Brighton Parke, \$39,500. Savininkas duoda paskolą.

2 po 4-ris. medinis, įrengtas sklepas, 72-ros ir Campbell. \$39,000.

8 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,600 pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens. Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

GAGE PARK APYL. SAVININKAS PARDUODA 2 aukštų mūrinį namą. Apšildomas. Pirmame aukšte 3 miegamieji, 2-me aukšte 2 miegamieji, ir butas rūsyje. 64,000. Skambinti 925-7626

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitur

UNION PIER, MICH.

1 block from Lake Michigan, 90 min. from Chicago.

2-1 bendroom duplex, terms, \$35,000 or offer.

LAKEHORE REALTY

Call (616) 469-2524

REPAIRS — IN GENERAL
Ivairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS BEI KROSNIS.
Herman Dečkys
Tel. 585-6624

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių reikia

ORLAND PARKE, Chicago's priemiestyje, reikalinga lietuviškai kalbanti moteris vaikų priežiūrai. Geras atlyginimas, galima gyventi vietoj. Paskambinus 349-1911, galima susitarti dėl sąlygų.

NUOMOS
RENTING IN GENERAL

MARQUETTE PARKE išnuomojamas 5 kambarių butas, 2 miegamieji, šiltas vanduo ir duoda šilumą. Pageidauja be vaikų ir be gyvulių. Skambinti po 6 val. vak. 737-7397.

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turto Chicago's miesto leidimas. Dirbu ir užmiečiuose, greiti, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:

A. LAURAITIS
6445 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 or 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5998

M. SIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių škvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zepolis, Agent
3204 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642. 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Seštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KITAS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"